

طبقه بندی انواع آتش

به منظور پیشگیری و کنترل آتش سوزی ، حریق ها برحسب ماهیت مواد قابل اشتعال به ۶ طبقه ذیل تقسیم بندی میشوند :

- **آتش نوع A :** به معنی آتش ناشی از سوختن مواد قابل احتراق معمولی نظیر کاغذ ، چوب ، پارچه و بعضی لاستیک ها و مواد پلاستیکی می باشد که پس از سوختن خاکستر به جا می گذارند .
- **آتش نوع B :** به معنی آتش ناشی از سوختن مایعات قابل اشتعال مانند گریس ، روغن ، بنزین ، قیر ، نفت ، رنگهای نفتی ، حلالها و الکل می باشد .
- **آتش نوع C :** آتش ناشی از سوختن گازها و مایعات یا مخلوطی از آنها است که به راحتی قابلیت تبدیل به گاز را دارند مانند گاز مایع و گاز شهری .
- **آتش نوع D :** آتش ناشی از سوختن فلزات قابل احتراق نظیر منیزیم ، تیتانیوم ، سدیم ، لیتیوم و پتاسیم می باشد .
- **آتش نوع E :** آتش سوزی ناشی از دستگاههای الکتریکی و الکترونیکی است .
- **آتش نوع F :** به آتش ناشی از سوختن روغنها و چربیهای آشپزخانه ای یا آتش ناشی از دستگاههای پخت مواد غذایی اطلاق می شود .

طبقه بندی انواع مکانها از نظر نوع خطرات حریق :

مکانها از نظر خطر آتش سوزی با توجه به قابلیت اشتعال،

مقدار و نرخ حرارت آزاد شده از آنها به ۵ طبقه زیر تقسیم بندی میشوند :

مکانهای کم خطر : شامل مکانهای با قابلیت اشتعال و نرخ حرارت آزاد شده محدود بوده یا تراکم مواد سوختنی در آنها کمتر از ۵۰ کیلوگرم در متر مربع باشد . مانند ساختمانهای اداری ، مسکونی، بیمارستانها ، مساجد و اماکن مذهبی ، مهمانسراها و هتل ها .

مکانهای با خطر متوسط گروه ۱ : شامل مکانهای با قابلیت اشتعال و نرخ حرارت آزاد شده متوسط بوده یا تراکم مواد سوختنی در آنها بین ۵۰ تا ۱۰۰ کیلوگرم در مترمربع یا انبارهای با ارتفاع چیدمان کمتر از ۴ / ۲ متر باشد . مانند انبارهای معمولی ، پارکینگها ، رستورانها .

مکانهای با خطر متوسط گروه ۲ : شامل مکانهای با قابلیت اشتعال و نرخ حرارت آزاد شده متوسط بوده یا تراکم مواد سوختنی در آنها بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ کیلوگرم در مترمربع یا انبارهای با ارتفاع چیدمان کمتر از ۴ متر باشد . مانند انبارهای صنعتی و تجاری ، کارگاههای تولیدی و صنعتی .

مکانهای پرخطر گروه ۱ : شامل مکانهای با قابلیت اشتعال و نرخ حرارت آزاد شده و سرعت گسترش بالا بوده لیکن تراکم مواد سوختنی در آنها پایین باشد . مانند ساختمانهای حساس اداری - آموزشی ، مخبراتی ، امنیتی و کارگاههای کوچک مواد شیمیایی و آزمایشگاهها .

مکانهای پرخطر گروه ۲ : شامل مکانهای با قابلیت اشتعال و نرخ حرارت آزاد شده و سرعت گسترش بالا بوده یا تراکم مواد سوختنی بالاتر از ۱۰۰ کیلوگرم در متر مربع باشد . مانند پالایشگاهها ، کارگاههای مواد شیمیایی و محصولات نفتی ،

اتاق رنگ ، کارگاههای تولید مواد انفجاری .

خاموش کننده ی آب :

متداولترین خاموش کننده ای است که بخصوص برای اطفاء حریق جامدات استفاده می شود که مزایای آن عبارت است از فراوانی و دسترسی آسان . برچسب یا نوار قرمز رنگ دارد . آب تحت فشار می باشد . آمپر فشار دارد .

فوم - کف :

فوم مایعی خاموش کننده است که بویژه در مورد مایعات کاربرد دارد این ماده بعلت سبکی روی مایع در حال اشتعال را گرفته و از رسیدن اکسیژن به آتش جلوگیری می کند . از خواص دیگر فوم خنک بودن آن است . برچسب یا نوار کرم رنگی دارد . طوری استفاده می شود که همانند یک پتو روی سطح آتش را می پوشاند و از دوباره شعله ور شدن آن جلوگیری می کند و خاصیت سرد کنندگی نیز دارد .

پودر Powder :

پودر خاموش کننده جامد است بسیار نرم و لطیف به رنگ سفید مایل به صورتی که برای اطفاء تمام انواع آتش کاربر دارد اما بیشترین کاربرد آن برای اطفاء آتش (نوع C، D ، B) (گازها ، مایعات و فلزات) می باشد . پودر از موادشیمیایی مانند بیکربنات سدیم یا پتاسیم تهیه میشود و با اختلال درزنجیره مولکول مایعات همچنین ایجاد یک پوشش روی حریق، آتش را خاموش می کند .

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرکز آموزشی درمانی خلیلی

آشنایی با انواع خاموش کننده های

دستی

و

شرح وظایف تیم آتش نشانی

کد سند : F-1/1/1-25

کمیته مدیریت خطر حوادث و بلایا

واحد آموزش سلامت

۱۴۰۲

• سرپرستار اتفاقات (در شیفت عصر و شب اینچارج) سریعاً به همراه نیروی خدماتی بخش ، به همراه برانکاردر سیار خود را به محل می رسانند .

• در همین حین پرسنل خدمات و تاسیسات عضو تیم آتش نشانی بلافاصله خود را به محل حادثه رسانده و هر کدام در طول مسیر اولین کپسول اطفای حریق را با خود می آورند و در بین راه از داخل جعبه وسایل حفاظت فردی ، وسایل مورد نیاز مانند دستکش های نسوز ، کلاه ایمنی و تبر را با خود به محل حریق می آورند .

• پرسنل خدمات کلیه سیلندرهای گازهای طبی را در اسرع وقت از محل خارج می سازند .

• اعضای تیم آتش نشانی از کپسول های اطفای حریق متناسب با حجم حریق و نوع آن استفاده می کنند .

• فرمانده حادثه در صورت گستردگی حریق دستور تخلیه ی بخش و بیماران را صادر می کند که اولویت بندی خارج سازی بیماران توسط مسئول اتفاقات و همراهی کردن بیماران توسط اعضای آتش نشانی خانم و در صورت کمبود نیرو توسط سایر اعضای تیم صورت می گیرد .

• پرسنل واحد حفاظت فیزیکی نیز سریعاً خود را به محل حریق رسانده و در برقراری نظم تلاش می کنند در ضمن نسبت به باز نمودن مسیرهای خروج اضطراری اقدام و در اطفای حریق به پرسنل تاسیسات کمک می کنند و در صورت نیاز کپسول های سایر بخش ها را به محل حریق می آورند .

منبع : آیین نامه پیشگیری و مبارزه با آتش سوزی در کارگاهها، اداره HSE دانشگاه علوم پزشکی شیراز

–بازنگری : ۱۴۰۲

دی اکسید کربن CO2 : به معنی گاز خنثی ، بی رنگ ، بی بو و عایق الکتریسیته که برای اطفاء آتش از طریق کاهش غلظت اکسیژن یا بخار سوخت در هوا و سرد کردن آن تا حدی که احتراق غیرممکن گردد بکار گرفته می شود .

شرح وظایف تیم آتش نشانی مرکز آموزشی درمانی خلیلی :

با توجه به اینکه آگاهی در مورد آتش سوزی و روشهای اطفای آن از اهمیت بالایی برخوردار است و اینکه این اتفاق ممکن است هر لحظه از شبانه روز اتفاق افتد تدوین برنامه ای اساسی می تواند تا حد چشم گیری از پیامدها و خسارات ناشی از آتش سوزی بکاهد . جهت مقابله با آتش سوزی، تیمی تحت عنوان تیم آتش نشانی متشکل از پرسنل انتظامات ، تاسیسات ، پرسنل خدمات و پرستاری تعیین شده و در کلاس های آتش نشانی و اطفای حریق سازمان آتش نشانی شرکت کرده و یک نفر از اعضای هر واحد به عنوان رابط آتش نشانی تعیین شده اند . در ضمن هر یک از پرسنل بیمارستان موظف هستند با انواع حریق و کپسول های اطفای آنها و نحوه ی کار با کپسول آتش نشانی آشنا باشند.

با توجه به اینکه اعضای تیم آتش نشانی متشکل از پرسنل آقا و خانم می باشد پس از اعلام کد آتش نشانی شرح وظایف هر یک از اعضا به صورت زیر می باشد :

• اعلام کد ۱۲۵ از طریق بلند گویای بیمارستان و اعلام محلی که مورد حریق قرار گرفته است .

• سرپرستار بخش چشم و گوش، حلق، بینی (در شیفت های عصر و شب اینچارج) سریعاً خود را به اتفاقات جهت رسیدگی به بیماران احتمالی می رسانند .